

Euroopa
Komisjon

Investeeringine kliimameet-
metesse on
investeeringine ellu!
Kliimameetmete
programm **LIFE**

ÜLEVAADE KLIIMAMEETMETE
PROGRAMMI LIFE UUEST
ALAPROGRAMMIST (2014–2020)

CHANGE

kliimameetmetd

Mida kujutab endast kliimameetmete programmi LIFE uus alaprogramm?

Euroopa riigipead ja valitsusjuhid otsustasid 2013. aasta veebruaris eraldada ELi eelarvest vähemalt 20 % järgmise mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) kliimameetetele. Selle eesmärgi kaudu tõhustatakse ELi pingutusi kliimamuutuste probleemi lahendamisel. Kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmed viiakse nüüd sisse kõikidesse olulistesse kuluvaldkondadesse ja Euroopa programmidesse.

Millised on programmi LIFE kliimameetmete alaprogrammi põhivaldkonnad?

Kliimameetmete alaprogrammi eesmärk on toetada ELi püüdlusi kolmes prioriteetses valdkonnas.

Prioriteetne valdkond	Eesmärk
-----------------------	---------

Kliimamuutuste leevendamine	Kasvuhoonegaaside heite vähendamine
------------------------------------	-------------------------------------

Kliimamuutustega kohanemine	Kliimamuutustele vastupidavuse suurendamine
------------------------------------	---

Kliimamuutuste alane juhtimine ja teavitamine	Kliimamuutuste leevendamise ja kliimamuutustega kohanemise meetmete kohta teadlikkuse tõstmine, parem teabevahetus, koostöö ja heade tavade levitamine.
--	---

Kõnealuste prioriteetsete valdkondade raames rahastatakse kliimameetmete alaprogrammi alusel järgmisi meetmeid.

Kliimamuutuste leevendamine

Kliimameetmete alaprogrammiga aidatakse kaasa ELi kliimamuutuste leevendamise valdkonnaga seotud poliitika ja õigusaktide väljatöötamisele ja rakendamisele, sealhulgas nende läbivale arvessevõtmisele muudes poliitikavaldkondades, ning toetatakse üleminekut vähese CO₂-heitega majandusele ja ühiskonnale. Eelkõige soodustatakse alaprogrammiga kasvuhoonegaaside arvestuse ja kliimamuutuste leevendamise meetmete rakendamist maakasutuse sektoris, toetatakse põllumajanduse, metsade ja muldadega ehk nn rohelse sektoriga seotud keskkonna- ja kliimameetmete vahelist sünergia. Alaprogrammi alusel edendatakse eelkõige meetmeid, mis on seotud kliimamuutuste leevendamise strateegia ning vähese CO₂-heitega majandust käsitlevate meetmete plaanide või tegevuskavadega kohalikul, piirkonna ja riigi tasandil, et innustada jätkusuutlike ja uuenduslike tehnoloogia- ja teenusepõhiste lähenemisviiside väljatöötamist ja juurutamist. Kõnealuse prioriteetse valdkonna projektide fookuses on küsimus, kuidas saavutada püsiv muutus vähese CO₂-heitega majanduse suunas. Projekte hinnatakse selle järgi, kuidas nendega toetatakse ELi lisandväärtuse saavutamist, sünergia loomist olemasolevate võimaluste vahel ning mil määral tagatakse, et projektide rakendamise ajal ja järel nende tulemusi korratakse ja üle võetakse.

Lisaks võimalusele saada projektide jaoks meetmepõhiseid rahalisi vahendeid võetakse kasutusele sihtotstarbeline rahastamisvahend – tihedas koostöös kohalike pankade ja riikliku energiatõhususe tegevuskavaga. Kõnealust rahastamisvahendit nimetatakse energiatõhususe erarahastamiseks (private financing for energy efficiency, PF4EE) ning sellega motiveeritakse kohalikke panku andma laenu (vahemikus 40 000 – 5 000 000 eurot) energiatõhususe suurendamise investeeringute jaoks.

© iStock

Kliimamuutustega kohanemine

Kliimamuutuste alaprogrammiga toetatakse ELi kliimamuutustega kohanemist soodustava poliitika väljatöötamist ja rakendamist, et aidata kaasa püüdlustele, millega suurendatakse vastupanuvõimet kliimamuutustele. ELi kohanemisstrateegia teatises kajastatakse kõiki LIFE-määruses käsitletud kohanemisega seotud küsimusi ning antakse konkreetseid viiteid, milliseid projekte soovitakse saada ja millised on prioriteetsed valdkonnad. Programmi LIFE alusel rahastatakse eelkõige selliseid kliimamuutustega kohanemist käsitlevaid projekte, milles püütakse leida lahendust valdkondade- ja piirkondadevahelistele ja/või piiriülestele põhiküsimustele. Toetatakse projekte, mis aitavad meetmeid tutvustada ja üle võtta, säästval taristul ja ökosüsteemidel põhinevat lähenemist kohanemisele ning projekte, mille eesmärk on edendada uuenduslikku tehnoloogiat kohanemise valdkonnas. Programmi LIFE alusel edendatakse kohanemist eelkõige järgmistes haavatavates valdkondades: üleujutuste piiriülene ohjamine; rannikualade piiriülene haldamine; mägised ja saartepiirkonnad ning veevarude säästev majandamine. Lisaks toetatakse programmist LIFE ka haavatavushinnangute ja kohanemisstrateegiate (sh piiriüleste) koostamist. Esimesel etapil toetatakse aktiivselt projektikavandeid, milles keskendutakse linnade kohandamisele kliimamuutustega.

Lisaks võimalusele saada projektide jaoks meetmepõhiseid rahalisi vahendeid võetakse kasutusele sihtotstarbeline rahastamisvahend, et anda rahastamisvõimalusi laenukena või omakapitaliinvesteeringutena tulutoovatele või kulusäästlikele katseprogrammidele, millega edendatakse looduskapitali säilitamist, sealhulgas ökosüsteemipõhiseid kliimamuutustega kohanemise projekte. Rahastamisvahendit nimetatakse looduskapitali rahastamisvahendiks (Natural Capital Financing Facility, NCFF) ning seda rahastatakse võrdsetes osades programmi LIFE keskkonnameetmete ja kliimameetmete alaprogrammist.

Kliimamuutuste alane juhtimine ja teavitamine

Kliimamuutuste alaprogrammi alusel toetatakse ka projekte, millega tõstetakse teadlikkust ja tõhustatakse juhtimist kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise valdkonnas. Teabevahetuse ja -levitamise toetamisega hõlbustatakse teadmiste vahetamist kliimaalaste nutikate lahenduste ja tavade kohta. Lisaks toetatakse sellega sidusrühmade ulatuslikumat kaasamist kliimamuutuste poliitika aruteludesse ja rakendamisse kogu ELis. Kõnealuse prioriteetse valdkonna projektides tuleks selgitada välja, mille kohta kliimamuutuste valdkonnas vajatakse rohkem teavet, millisel alal on vaja tõsta teadlikkust või parandada juhtimist ning kuidas selliseid vajadusi paremini rahuldada.

Lisaks kliimameetmete seadmisele kesksele kohale kõigis ELi vahendites avaldati 2013. aasta detsembris keskkonna ja kliimameetmete programmi LIFE seniste kogemuste põhjal aastaid 2014–2020 käsitlev uus LIFE-määrus, mille eelarvet on suurendatud 3,46 miljardi euron. Alates 1992. aastast on programmist LIFE edukalt kaasrahastatud 4170 projekti, millega keskkonnakaitse meetmeid toetati 3,4 miljardi euroga. Eelmistest LIFE-programmidest rahastati samuti kliimamuutustega seotud projekte, kuigi piiratud määral. Programmi LIFE uue rahastamisvahendi raames loodi spetsiaalne kliimameetmete alaprogramm, mille kaudu antakse kaasrahastamiseks 864 miljonit eurot, et välja töötada uuenduslikke projekte, kuidas lahendada kliimamuutuste probleemi kogu Euroopas. Kõnealuste sihtotstarbeliste vahenditega edendatakse ELi kliimaalaste õigusaktide ja poliitikaeesmärkide rakendamist. Lisaks sellele kasutatakse alaprogrammi selleks, et liikmesriigid saaksid vahetada parimaid tavasid ja kiirendada suuremate investeeringute tegemist kliimaalastesse nutikatesse lahendustesse ning parandada haldust ja suurendada teadlikkust kliimamuutuste probleemide ja lahenduste valdkonnas. Võrreldes eelmise rahastamisvahendiga LIFE+, on programmi LIFE raames oluliselt suurendatud kliimameetmeprojektideks igal aastal ette nähtud vahendeid.

Programmi LIFE kliimameetmete alaprogrammi põhieesmärgid on:

- toetada vähese CO₂-heittega ja kliimamuutuste suhtes vastupidavale majandusele üleminekut;
- parandada ELi kliimamuutustega seotud poliitika ja õigusaktide väljatöötamist, rakendamist ja jõustamist;
- toetada paremat kliimamuutuste ja keskkonnavaldkonna juhtimist kõikidel tasanditel.

Mis liiki rahastamine on võimalik?

Kliimamuutuste alaprogrammi õiguslikus aluses on kindlaks määratud järgmised võimalused:

Rahastamise liigid	Kirjeldus
Meetmeprojektide toetuspõhine rahastamine	Katseprojekte, esitlusprojekte, heade tavade levitamise projekte, teavitamise,, teadlikkuse tõstmise ja teabe levitamise projekte kaasrahastab EL kuni 60 % ulatuses meetmeprojekti maksumusest. Kõnealused meetmeprojektid on samased nn traditsiooniliste projektidega, mida rahastati eelmise programmi LIFE+ alusel.
Ulatuslike integreeritud projektide toetuspõhine rahastamine	Integreeritud projektid on programmi LIFE uus iseloomulik joon. Nende puhul on vaja kooskõlastatud tegevuskava või strateegiat. Projektidesse on tavaliselt kaasatud arvukalt avaliku ja erasektori sidusrühmi, kes töötavad ulatuslikumal geograafilisel alal mitut sektorit hõlmava lähenemisviisi alusel. EL kaasrahastab selliseid meetmeprojekte kuni 60 % ulatuses projekti maksumusest.
Rahastamisvahendid	Rahastamiseks saab kasutada ka kahte katse-rahastusvahendit – looduskapitali rahastamisvahendit (NCFE) ja energiatõhususe erarahastamist (PF4EE), et anda nt laene või tagatisi pangale, mille kaudu antakse laenu otse projektidele.
Toetuspõhised tehnilise abi projektid	Selliste projektide eesmärk on rahaliselt toetada integreeritud projektide koostamist.
Suutlikkuse suurendamise projektid	Kõnealuste projektide alusel antakse rahalist toetust, et tugevdada programmiga LIFE seotud liikmesriikide kontaktpunktide suutlikkust projektitaotlejate nõustamisel.
Tegevustoetused	Tegevustoetusi antakse vabaihendustele, kes töötavad Euroopa tasandil kliimamuutustega seotud eesmärkide saavutamiseks.

Rahaliste vahendite lõplik eraldamine prioriteetsete valdkondade ja erinevate rahastamisviiside vahel on kindlaks määratud mitmeaastases tööprogrammis (2014–2017). Kõnealuses programmis on ka selliste võimalike projektivaldkondade mittetäielik loetelu, milles eelkõige käsitletakse ELi kliimapoliitika vajadusi nagu kasvuhoonegaaside arvestus ja meetmed, mis on seotud maakasutuse, tahke biomassi jätkusuutliku kasutuse, metsanduse ja põllumajanduse parimate tavade projektide, roheline linnakeskkonna planeerimise, haavatavate piirkondade kohandamise ning uuenduslike ja ökosüsteemipõhiste lähenemisviisidega kliimamuutustega kohanemisele.

Kuidas taotleda rahastamist programmist LIFE?

Abikõlblikud on avalik-õiguslikud asutused ja/või eraõiguslikud juriidilised isikud, osalejad ja institutsioonid, st riigiasutused, vabühendused, uurimisasutused, eraettevõtjad ja kliimamuutuste meetmetega seotud sektoripõhised organisatsioonid.

Euroopa Komisjon kuulutab 2014. aastal välja kliimameetmete alaprogrammi esimese projektikonkursi.

Huvitatud organisatsioone innustatakse tegema võimalikult vara ettevalmistusi – töötama välja projektiga seotud ideid, arendama partnerlust asjaomaste sidusrühmadega ning leidma täiendava rahastamise allikaid. Nad peaksid ühendust võtma oma riigis asuva programmi LIFE kontaktpunktiga, kes saab anda lisateavet ja aidata koostada kvaliteetset taotlust.

Lisateabe allikad:

LIFEi veebisait

<http://ec.europa.eu/environment/life/>

Kliimameetmete peadirektoraadi veebisait

http://ec.europa.eu/clima/news/index_en.htm

Programmiga LIFE seotud riiklikud kontaktpunktid

<http://ec.europa.eu/environment/life/contact/nationalcontact/index.htm>

E-post: CLIMA-LIFE@ec.europa.eu

© Euroopa Liit, 2014

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Väljaannete talitus

doi 10.2834/73239
ISBN 978-92-79-38037-2